

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) เรื่องการปฏิบัติการดูแลตนเองด้านโภชนาการและสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ที่รับการรักษาที่คลินิกโรคเบาหวานโรงพยาบาลแม่แตง จำนวน 140 คน รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เดือนเมษายน 2551 ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษาลำดับดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
- ส่วนที่ 2 การปฏิบัติการดูแลตนเองด้านโภชนาการ
- ส่วนที่ 3 การปฏิบัติการดูแลตนเองด้านการรับประทานยา
- ส่วนที่ 4 การปฏิบัติการดูแลตนเองด้านการออกกำลังกาย
- ส่วนที่ 5 การปฏิบัติการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ เพศ และสถานภาพสมรส

(n = 140)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ ($\bar{X}$ = 55.74 , SD = 10.13 , Min - Max = 30 ปี - 93 ปี)		
30 -40 ปี	5	3.60
41 -50 ปี	41	29.30
51 -60 ปี	58	41.40
มากกว่า 60 ปี	36	25.70
เพศ		
หญิง	98	70.00
ชาย	42	30.00
สถานภาพสมรส		
คู่	108	77.14
หม้าย	22	15.71
โสด	7	5.00
หย่า / แยก	3	2.15

จากตาราง 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 51 - 60 ปีร้อยละ 41.40 อายุเฉลี่ย 55.74 ปี (SD = 10.13) อายุต่ำสุด 30 ปี อายุสูงสุด 93 ปี เป็นเพศหญิงร้อยละ 70.00 และสถานภาพสมรสคู่ร้อยละ 77.14

ตาราง 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพ
(n = 140)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	6	4.30
ประถมศึกษา	123	87.90
มัธยมศึกษา	8	5.70
ประกาศนียบัตร/ปวช./ปวส.	1	0.70
ปริญญาตรีขึ้นไป	2	1.40
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	24	17.14
เกษตรกร	49	35.00
รับจ้างทั่วไป	52	37.15
ค้าขาย	10	7.14
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างประจำ	5	3.57

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

จากตาราง 4.2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 87.90
และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 37.15

ตาราง 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และความเพียงพอของรายได้ (n = 140)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 1,000 บาท	10	7.10
1,001- 3,000 บาท	62	44.30
3,001- 6,000 บาท	40	28.60
6,001-10,000 บาท	12	8.60
มากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป	16	11.40
ความเพียงพอของรายได้		
เพียงพอและมีเงินเหลือเก็บ	16	11.40
เพียงพอแต่ไม่มีเงินเหลือเก็บ	51	36.40
ไม่เพียงพอและไม่มีหนี้สิน	27	19.30
ไม่เพียงพอและมีหนี้สิน	46	32.90

จากตาราง 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 1,001-3,000 บาทร้อยละ 44.30 และรายได้เพียงพอแต่ไม่มีเงินเหลือเก็บร้อยละ 36.40

ตาราง 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ลักษณะครอบครัว จำนวนสมาชิก ในครอบครัว บทบาทของผู้ป่วยในครอบครัว และประวัติการเป็นเบาหวานใน ครอบครัว (n = 140)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	111	79.30
ครอบครัวขยาย	29	20.70
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1 -2 คน	40	28.60
3 -4 คน	81	57.90
≥ 5 คน	19	13.50
บทบาทของผู้ป่วยในครอบครัว		
ผู้นำครอบครัว	53	37.90
สมาชิกในครอบครัว	87	62.10
ประวัติการเป็นโรคเบาหวานในครอบครัว		
ไม่มี	118	84.30
มี	22	15.70

จากตาราง 4.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นครอบครัวเดี่ยวร้อยละ 79.30 มีจำนวนสมาชิก ในครอบครัว 3 - 4 คนร้อยละ 57.90 บทบาทในครอบครัวเป็นสมาชิกในครอบครัวร้อยละ 62.10 และไม่มีประวัติการเป็นเบาหวานในครอบครัวร้อยละ 84.30

ตาราง 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวาน
ความถี่ของการนัดมาตรวจ และการมาตรวจตามนัด (n=140)

ข้อมูลด้านสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวาน ($\bar{X}$ = 6.11 , SD = 5.1 , Min - Max = 1ปี - 25 ปี)		
1- 5 ปี	82	58.57
6- 10 ปี	40	28.57
> 10 ปี	18	12.86
ความถี่ของการนัดมาตรวจ		
1 เดือน	40	28.60
2 เดือน	97	69.30
3 เดือน	3	2.10
ไม่สม่ำเสมอ	3	2.14
การมาตรวจตามนัด		
สม่ำเสมอ	134	95.72
ไม่สม่ำเสมอ	3	2.14

จากตาราง 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาเป็นโรคเบาหวานอยู่ในช่วง 1- 5 ปี ร้อยละ 58.57 ความถี่ของการนัดมาตรวจทุก 2 เดือนร้อยละ 69.30 และมาตรวจตามนัดสม่ำเสมอ ทุกครั้งร้อยละ 95.72

ตาราง 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรคที่เป็นร่วมอื่น และโรคที่เป็น
(n=140)

ข้อมูลด้านสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โรคอื่นที่เป็นร่วมอื่น		
ไม่มี	43	30.70
มี	97	69.30
โรคอื่นที่เป็นร่วม(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
โรคความดันโลหิตสูง	84	86.6
ไขมันในเลือดสูง	39	40.21
โรคหัวใจ	18	18.56
โรคไทรอยด์เป็นพิษ	3	3.09
โรคเกาต์	2	2.06
โรคไตวาย	2	2.06

จากตาราง 4.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีโรคที่เป็นร่วมอื่นร้อยละ 69.30 และโรคที่เป็นพบมากที่สุดคือโรคความดันโลหิตสูงร้อยละ 86.6 รองลงมาคือไขมันในเลือดสูงร้อยละ 40.21

ตาราง 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับน้ำตาลในเลือด
ภาวะโภชนาการ และการสูบบุหรี่ (n = 140)

ข้อมูลด้านสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับน้ำตาลในเลือด (มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร)		
ดี (80 - 120)	60	42.86
ดีพอใช้ (121 - 140)	22	15.71
พอใช้ (141 - 180)	39	27.86
ไม่ดี (>180)	19	13.57
ภาวะโภชนาการ		
ผอม > 112	9	6.40
ปกติ (> 100 – 112)	52	37.20
ท้วม (> 95 – 100)	30	21.40
อ้วน (> 82 – 95)	35	25.00
อ้วนอันตราย ($\leq$ 82)	14	10.00
การสูบบุหรี่		
สูบ	18	12.90
ไม่สูบ	122	87.10

จากตาราง 4.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับน้ำตาลในเลือดอยู่ในระดับดีร้อยละ 42.86

ภาวะโภชนาการปกติร้อยละ 37.20 และไม่สูบบุหรี่ร้อยละ 87.10

ตาราง 4.8 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งความรู้ในการดูแลตนเองเกี่ยวกับโรคเบาหวาน (n = 140)

แหล่งความรู้	จำนวน	ร้อยละ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
พยาบาล	133	95.00
แพทย์	117	83.60
โภชนาการ	59	42.10
หนังสือ โปสเตอร์ แผ่นพับ	31	22.10
ญาติพี่น้องที่เป็นเบาหวาน	8	5.70
เพื่อนที่เป็นเบาหวาน	11	7.90
วิทยุ / โทรทัศน์	9	6.40
อาสาสมัครสาธารณสุข	3	2.10

จากตาราง 4.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้ในการดูแลตนเองจากพยาบาลร้อยละ 95.00 และจากแพทย์ร้อยละ 83.60

ส่วนที่ 2 การปฏิบัติการดูแลตนเองด้านโภชนาการและสุขภาพ

การปฏิบัติการดูแลตนเองด้านโภชนาการและสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่การปฏิบัติการดูแลตนเองด้านโภชนาการ การปฏิบัติการดูแลตนเองด้านการรับประทานยา การปฏิบัติการดูแลตนเองด้านการออกกำลังกาย และการปฏิบัติการดูแลตนเองด้านการป้องกันภาวะแทรกซ้อน ดังแสดงในตาราง 4.9 - 4.13

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมและรายด้าน (n=140)

การดูแลตนเอง	$\bar{X}$	SD	ระดับ
โดยรวม	2.21	.26	ดี
รายด้าน			
การรับประทานยา	2.72	.35	ดีมาก
การป้องกันภาวะแทรกซ้อน	2.26	.34	ดี
โภชนาการ	2.22	.32	ดี
การออกกำลังกาย	1.21	.52	ดี

จากตาราง 4.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตัวการดูแลตนเองโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.21$, $SD = .26$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการปฏิบัติการดูแลตนเองด้านการรับประทานยาอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.72$, $SD = .35$) และด้านที่อยู่ในระดับดีคือ ด้านการป้องกันภาวะแทรกซ้อน ด้านโภชนาการ และด้านการออกกำลังกาย ($\bar{X} = 2.26$, 2.22 และ 1.21 ตามลำดับ $SD = .34$, $.32$ และ $.52$ ตามลำดับ)

ตาราง 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างด้านการรับประทานยา (n=140)

การดูแลตนเอง	$\bar{X}$	SD	ระดับ
รับประทานยาตามแพทย์สั่ง	2.94	.27	ดีมาก
รับประทานยาตรงเวลา	2.88	.38	ดีมาก
ไม่ปรับขนาดยา หรือหยุดยาเอง	2.71	.66	ดีมาก
ไม่รับประทานยาสมุนไพรหรืออาหารเสริมอื่น	2.63	.84	ดีมาก
ร่วมกับยาแผนปัจจุบันโดยไม่ปรึกษาแพทย์			
ไม่ซื้อยารับประทานเองเมื่อเจ็บป่วย	2.43	.85	ดี
โดยรวม	2.72	.35	ดีมาก

จากตาราง 4.10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติการดูแลตนเองด้านการรับประทานยาโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.72$, $SD = .35$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับดีมากคือการรับประทานยาตามแพทย์สั่ง การรับประทานยาตรงเวลา ไม่ปรับขนาดยาหรือหยุดยาเอง และไม่รับประทานยาสมุนไพรหรืออาหารเสริมอื่น ($\bar{X} = 2.94$, 2.88 , 2.71 และ 2.63 ตามลำดับ $SD = .27$, $.38$, $.66$ และ $.84$ ตามลำดับ) ส่วนการไม่ซื้อยารับประทานเองเมื่อเจ็บป่วยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.43$, $SD = .85$)

ตาราง 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติการดูแลตนเอง
ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อน(n=140)

การดูแลตนเอง	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การปฏิบัติการดูแลตนเองด้านจิตใจ			
การจัดการกับความเครียดโดยการปรึกษาผู้ใกล้ชิด	2.62	.67	ดีมาก
ใช้ธรรมชาติ ออกกำลังกาย และพักผ่อนหย่อนใจ			
ทำจิตใจให้สบายไม่โมโหหรือหงุดหงิดง่าย	2.19	.57	ดี
โดยรวม	2.41	.52	ดี
การปฏิบัติการดูแลตนเองด้านการดูแลเท้า			
สวมรองเท้าเมื่อออกนอกบ้าน	2.92	.38	ดีมาก
ล้างและฟอกสบู่ที่เท้าอย่างทั่วถึงทุกวัน	2.76	.64	ดีมาก
ตัดเล็บในแนวตรงไม่ขีดผิวหนังและไม่ตัดขอบด้านข้าง	2.69	.72	ดีมาก
ตัด คีบ หรือแกะหนังแข็งๆหรือตาปลาที่ฝ่าเท้า	2.61	.82	ดีมาก
หลังล้างเท้าหรือเมื่อเท้าเปียกได้เช็ดเท้าเบาๆทุกส่วน โดยเฉพาะ	2.43	.89	ดี
บริเวณซอกนิ้วเท้าให้แห้งด้วยผ้านุ่มๆ			
ตรวจเท้าอย่างละเอียด เพื่อดูความผิดปกติ	2.21	1.09	ดี
นั่งไขว่ห้าง นั่งยองๆหรือนั่งพับเพียบ	2.01	1.02	ดี
บริหารเท้า	1.78	.99	พอใช้
ทาครีมหรือ โลชันบำรุงผิวที่เท้าบางๆโดยเว้นบริเวณซอกนิ้วเท้า	1.08	1.20	พอใช้
และรอบเล็บเท้า			
โดยรวม	2.28	.40	ดี
การปฏิบัติการดูแลตนเองด้านการดูแลสุขภาพทั่วไป			
การอยู่ในที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก	2.99	.11	ดีมาก
การอาบน้ำทำความสะอาดซอกอับ ข้อพับของร่างกายและอวัยวะ	2.91	.31	ดีมาก
สืบพันธุ์			
การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์หลังการขับถ่าย	2.85	.41	ดีมาก

ตาราง 4.11 (ต่อ)

การดูแลตนเอง	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การดูแลตนเองให้มีการจับถ่ายอุจจาระเป็นปกติ	2.79	.58	ดีมาก
การแปรงฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง	2.75	.62	ดีมาก
การนอนหลับพักผ่อนติดต่อกันวันละ 6-8 ชั่วโมง	2.74	.62	ดีมาก
การถ่ายปัสสาวะทันทีเมื่อรู้สึกปวด	2.56	.90	ดีมาก
การสังเกตอาการผิดปกติของร่างกายที่เสี่ยงต่อภาวะน้ำตาลในเลือดสูงหรือต่ำ	2.46	.84	ดี
การอาบน้ำอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง	1.86	1.10	พอใช้
การเตรียมน้ำหวาน ลูกอมหรือลูกกวาด	1.84	1.33	พอใช้
การพกดมุดประจำตัวผู้ป่วยที่ระบุโรคและยาที่ใช้รักษาเวลาเดินทาง	1.71	1.28	พอใช้
การพบจักษุแพทย์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	0.81	1.14	ควรปรับปรุง
การตรวจสุขภาพปากและฟันทุก 6 เดือน	0.69	1.04	ควรปรับปรุง
โดยรวม	2.18	.42	ดี

จากตาราง 4.11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติดูแลตนเองโดยรวมอยู่ในระดับดี ด้านจิตใจ ($\bar{X} = 2.41$, $SD = .52$) การปฏิบัติดูแลตนเองด้านการดูแลเท้า ($\bar{X} = 2.28$, $SD = .40$) และการปฏิบัติดูแลตนเองด้านการดูแลสุขภาพทั่วไป ($\bar{X} = 2.18$, $SD = .42$)

ตาราง 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติการดูแลตนเอง
ของกลุ่มตัวอย่างด้านโภชนาการ (n = 140)

การดูแลตนเอง	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การรับประทานอาหารประเภทที่รับประทานได้ไม่จำกัดจำนวน			
รับประทานผักชนิดต่างๆ ครบ 3 มื้อ	2.31	.85	ดี
โดยรวม	2.31	.85	ดี
การรับประทานอาหารประเภทที่รับประทานได้แต่จำกัดจำนวน			
การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	2.73	.61	ดีมาก
การรับประทานข้าวหรืออาหารประเภทแป้งครบ 3 มื้อ	2.68	.70	ดีมาก
การหลีกเลี่ยงการรับประทานไขมันจากสัตว์ น้ำมันมะพร้าว หรือ น้ำมันปาล์มในการปรุงอาหาร	2.61	.77	ดีมาก
การรับประทานเนื้อสัตว์ไม่ติดมันหรือถั่วครบ 3 มื้อ	2.14	.89	ดี
การหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารรสเค็ม อาหารหมักดอง	1.64	1.09	พอใช้
การรับประทานผลไม้รสไม่หวานครบ 3 มื้อ	1.62	.85	พอใช้
การดื่มนมรสจืดพร้อมมันเนย	.90	1.08	ควรปรับปรุง
โดยรวม	2.05	.36	ดี
การรับประทานอาหารประเภทที่ห้ามรับประทาน			
การดื่มเครื่องดื่มชูกำลัง	2.75	.63	ดีมาก
การดื่ม ชา กาแฟที่เติมน้ำตาล ครีมเทียมหรือนมข้นหวาน	2.44	.99	ดี
การรับประทานน้ำผึ้งและอาหารที่มีส่วนผสมของน้ำตาล	1.94	.90	พอใช้
การปรุงอาหารโดยใส่ผงชูรส	1.00	1.187	ควรปรับปรุง
โดยรวม	2.03	.57	ดี
ความเหมาะสมในการรับประทานอาหาร			
การรับประทานอาหารมื้อหลัก 3 มื้อ	2.89	.44	ดีมาก
การดื่มน้ำสะอาดอย่างน้อยวันละ 6-8 แก้ว	2.82	.49	ดีมาก

ตาราง 4.12 (ต่อ)

การดูแลตนเอง	$\bar{X}$	SD	ระดับ
การรับประทานอาหารในปริมาณใกล้เคียงกันในแต่ละมื้อ	2.54	.75	ดีมาก
การเลือกอาหารให้เหมาะสมกับโรคเวลาไปเที่ยวหรืองานเลี้ยง	2.51	.87	ดีมาก
การลดรับประทานอาหารประเภทแป้งและน้ำตาลเมื่อระดับน้ำตาลในเลือดสูงขึ้นกว่าปกติ	2.46	.82	ดี
การควบคุมการรับประทานอาหารตามน้ำหนักตัวให้เหมาะสม	2.23	1.00	ดี
การงดรับประทานจุบจิบระหว่างมื้อ	1.67	1.05	พอใช้
โดยรวม	2.50	.41	ดีมาก

จากตาราง 4.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติดูแลตนเองโดยรวมอยู่ในระดับดีด้านการรับประทานอาหารประเภทที่รับประทานได้ไม่จำกัดจำนวน ($\bar{X} = 2.31$, $SD = .85$) การรับประทานอาหารประเภทที่รับประทานได้แต่จำกัดจำนวน ($\bar{X} = 2.05$, $SD = .36$) การรับประทานอาหารประเภทที่ห้ามรับประทาน ($\bar{X} = 2.03$, $SD = .57$) และอยู่ในระดับดีมากด้านความเหมาะสมในการรับประทานอาหาร ($\bar{X} = 2.50$, $SD = .41$)

ตาราง 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติการดูแลตนเอง
ของกลุ่มตัวอย่างด้านการออกกำลังกาย

การดูแลตนเอง	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ออกกำลังกายในปริมาณพอๆกันในแต่ละครั้ง	1.59	.49	ดีมาก
ระยะเวลาการออกกำลังกาย 20 - 30 นาที	1.43	6.51	ดี
ทำงานออกแรงที่ได้เหงื่อติดต่อกัน 20-30 นาที	1.43	.76	ดี
มีการผ่อนคลายหลังออกกำลังกาย	1.41	.64	ดี
อบอุ่นร่างกายก่อนออกกำลังกาย	1.32	.72	ดี
มีการออกกำลังกาย	1.22	.84	ดี
ออกกำลังกายหลังอาหาร.....	.86	.80	พอใช้
โดยรวม	1.21	.51	ดี

จากตาราง 4.13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติการดูแลตนเองด้านการออกกำลังกายโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 1.21, SD = .51$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับดีมากได้แก่ ออกกำลังกายในปริมาณพอๆกันในแต่ละครั้ง ($\bar{X} = 1.59, SD = .49$) และอยู่ในระดับพอใช้ในเรื่องการออกกำลังกายหลังอาหาร ($\bar{X} = .86, SD = .80$)